

diča, el. otpor vodiča duljine  $l$  iznosi:  $R = l / (\kappa \cdot S)$ . Nazvan po G. S. Ohmu.

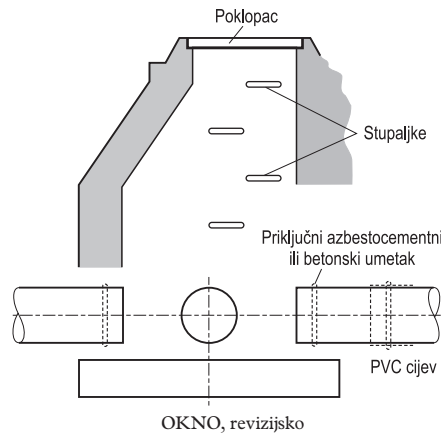
**okapnica** (engl. *drip cap, water drip*; njem. *Wassernase, Tropfkante*; rus. *слезник*), u graditeljstvu, profilirani element koji omogućuje preliv oborinske vode bez povratnoga podlijevanja. Izvodi se u sklopu limarskih radova pri oblaganju zidova pročelja, povezivanju pojedinih dijelova krovna pokrova, izradbi donjega završetka ožbukana pročelja, pri oblaganju kamenom, izvedbi vijenaca, ugradnji i izvedbi vrata, prozora i prozorske klupčice, te u drugim slučajevima gdje se predviđa prelijevanje vodenoga toka.

**okidač** (engl. *release*; njem. *Auslöser*; rus. *пачеניתель*), naprava koja malom mehaničkom snagom pokreće zaporni mehanizam (zapinjač) na električnome sklopnom aparatu, čime se oslobađa akumulirana energija za njegovo uklapanje ili isklapanje. Elektromagnetski okidač zasniva se na privlačnoj sili elektromagneta, a toplinski na rastezanju ili taljenju kovine. Spaja se ili u seriju s glavnim strujnim krugom (strujni ili serijski okidač) ili u paralelu s naponskim izvorom (naponski ili paralelni okidač).

**oklapanje** (engl. *shielding, screening*; njem. *Abschirmung*; rus. *экранирование*), smještanje nekoga elektroničkoga sklopa, naprave ili cijeloga sustava unutar posebno konstruiranoga kućišta (oklopa) radi zaštite od vanjskoga elektromagnetskoga polja koje bi moglo prouzročiti neispravan rad. Za vremenski nepromjenljiva ili sporo promjenljiva polja (frekvencija do ~ 100 kHz), utjecaji el. polja i magn. polja mogu se odvojeno analizirati, pa se razlikuje *električno oklapanje* i *magnetsko oklapanje*. Za frekvencije više od 100 kHz utjecaji el. polja i magn. polja ne mogu se promatrati odvojeno (riječ je o elektromagnetskom valu), pa se obavlja *elektromagnetsko oklapanje*.

**oklop, elektromagnetski** → *zaslon, elektromagnetski*

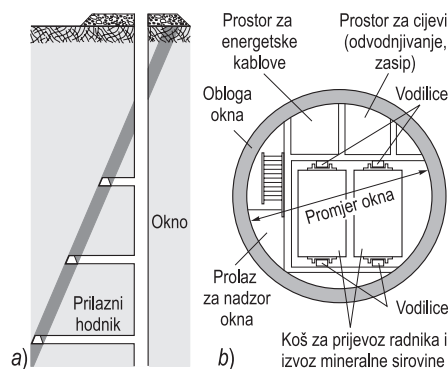
**okno** (engl. *manhole, shaft*; njem. *Schacht*; rus. *лаз, шахта*), vertikalni tunel ili sličan građevinski objekt u zemlji koji omogućuje pristup podzemnim prostorima, uređajima i instalacijama u kanalizacijskoj mreži, hidrotehničkim objektima, rudnicima, ispod prometnica i dr., te nadzor nad njima. U kanalizacijskoj mreži najčešće se sastoji od ulaznoga otvora s poklopcem, silaznoga prostora (vrat ili grlo komore), radne komore i dna komore s → *kinetom*. Postoji više tipova okana, npr. vodolovno okno ili slivnik (kojim se oborinske i druge vode prikupljaju s prometnih površina), silazno okno, revizijsko okno, okno za prekid rada. U hidroenergetskim se građevinama oknima dovodi voda do strojarница, a u dubokim se kaptazama njima osigurava pristup do vodonosnih slojeva. Pristup do dubokih postaja podzemne željeznice omogućuju okna s dizalima, stubi-



štima za nužni izlaz i instalacijskim vodovima. Okna za prozračivanje dovode i odvode zrak iz dužih tunela ili drugih podzemnih prostora različitih namjena.

**okno, rudničko** (engl. *mine shaft, shaft*; njem. *Grubenschacht*; rus. *рудничная шахта, шахтный тунель*), okomita jamska prostorija u rudniku. Izgrađuje se uz ležišta koja se nalaze u dubini. Po konstrukciji, zaštiti i sigurnosti najsofisticiraniji je rudnički objekt. *Izvozno okno* i *ventilacijsko okno* spajaju ležište s površinom. *Slijepo okno* povezuje horizonte, otkopna polja i otkopne hodnike. Rudnička okna mogu služiti i kao zaspine i izvozne sipke, različitih izvedaba po broju odjeljaka, presjeka i opreme. Mogu biti dulja od tisuću metara i promjera desetak metara, te prema potrebi obložena podgrađom velike otpornosti na tlak i vodonepropusna. → *dobivanje, podzemno*

**okoliš, prirodna okolina** (engl. *natural environment*, njem. *Naturumwelt*, rus. *окружающая среда*), prirodno čovjekovo okruženje tj. ukupnost svih prirodnih i stvorenih vrijednosti kojima upravlja čovjek svojim djelovanjem. Pravo na zdrav okoliš jedno je od temeljnih ljudskih prava. → *održivost, strategija zaštite okoliša*



OKNO, RUDNIČKO, a) poduzni presjek, b) poprečni presjek